

OBSAH

PREDSLOV

vi

1	ÚVOD DO METODIKY A SPRACOVANIA MERANÍ	1
1.1	Fyzikálne veličiny a ich jednotky	1
1.2	Klasifikácia meracích metód	1
1.3	Chyby a neistoty meraní	2
1.3.1	Hrubé chyby	4
1.3.2	Chyby sústavné (systematické)	4
1.3.3	Náhodné chyby	5
1.3.4	Prenos chýb (neistôt)	8
1.3.5	Geometrická interpretácia štandardnej neistoty	10
1.4	Spracovanie výsledkov meraní	11
1.4.1	Spracovanie opakovaných meraní	11
1.4.2	Vyhodnocovanie jednorázových meraní	14
1.4.3	Typy neistôt	16
1.4.4	Zdroje neistôt	19
1.5	Spracovanie experimentálnych dát	24
1.5.1	Odhad parametrov z experimentálnych dát	24
1.5.2	Nelineárna metóda najmenších štvorcov	27
1.5.3	Gaussova-Newtonova metóda	32
1.5.4	χ^2 test kvality fitovania	34
1.6	Výber modelu	38
1.6.1	Lineárna závislosť	40
1.6.2	Polynomiálna závislosť	44
1.6.3	Exponenciálna závislosť	44
1.6.4	Transformácia dát a jej nedostatky	45
1.6.5	Príklady grafov reziduálnych hodnôt	48
1.6.6	Odláhlé pozorovania	49
1.7	Interpolácia a extrapolácia	49
1.8	Grafické metódy spracovania meraní	53
1.9	Zásady práce v laboratóriu	56

Z1	Určenie objemu valca z jeho rozmerov	58
Z2	Meranie polomeru guľovej plochy sférometrom	61
G1	Meranie tiažového zrýchlenia jednoduchým kyvadlom	65
G2	Meranie tiažového zrýchlenia reverzným kyvadlom	68
G3	Určenie momentu zotrvačnosti fyzikálnym kyvadlom	72
G4	Určenie modulu pružnosti v šmyku metódou torzného kyvadla	74
G5	Určenie modulu pružnosti v ťahu	77
G8	Určenie dynamickej viskozity kvapaliny Stokesovou metódou	81
T3	Meranie hmotnostnej tepelnej kapacity tuhých látok	85
T4	Meranie hmotnostného skupenského tepla topenia	90
T6	Meranie koeficientu teplotnej rozpínavosti plynu	94
T7	Určenie izentropického exponentu vzduchu	97
T8	Určenie Boltzmannovej konštanty	100
NIT	Overenie izotermického deja a určenie počtu molekúl plynu	103
E1	Mapovanie elektostatického poľa	107
E6	Meranie teplotného koeficientu odporu	110
E8	Meranie termoelektrického napätia v závislosti od teploty	114
E12	Určenie náboja elektrónu z charakteristiky tranzistora	117
E14	Overenie Stefanovho-Boltzmannovho zákona (bez použitia pyrometra)	121
E15	Overenie Stefanovho-Boltzmannovho zákona (s použitím pyrometra)	125
E16	Určenie hmotnostného náboja elektrónu magnetrónom	129
E18	Rezonancia v sériovom <i>RLC</i> obvode	134
E19	Určenie hmotnostného náboja elektrónu	137
M3	Meranie vlastnej a vzájomnej indukčnosti striedavým prúdom	140
M6	Meranie indukcie magnetického poľa solenoidu	144

M8	Meranie rýchlosti zvuku vo vzduchu	148
O5	Spektrálna analýza. Určenie Rydbergovej konštanty	151
Q1	Overenie de Broglieho hypotézy	155
Q2	Určenie Planckovej konštanty z fotoelektrického javu	160
	NIEKTORÉ UŽITOČNÉ VZŤAHY A TABUĽKY	163
	Tabuľka operácií s neistotami	163
	Odhad štandardnej neistoty pre malý počet meraní	164
	Aproximácia funkcií polynómami	164
	Prehľad vzťahov pre lineárnu regresiu	166
	Tabuľka Studentovho t -rozdelenia	167
	ZÁKLADNÉ JEDNOTKY SÚSTAVY SI	169
	ZÁKLADNÉ FYZIKÁLNE KONŠTANTY	170
	CHYBY ELEKTRICKÝCH MERACÍCH PRÍSTROJOV	171
	Chyby analogových meracích prístrojov	171
	Chyby číslicových meracích prístrojov	172
	STRUČNÝ SLOVNÍK POJMOV	175
	LITERATÚRA	182
	MIESTO NA POZNÁMKY	185